

आदर्श पुरस्कार प्राप्त पत्रकार सचिन ज्ञानेश्वर सोनकांबळे

थोडक्यात आढावा...

आज दि.6 मे 2000 हा त्यांचा जन्मदिवस... व त्यानिमित्ताने त्यांच्या कार्यकर्तृत्वाचा मी घेत ले ले ल अ ग द ी

पत्रकार सचिन सोनकांबळे यांचा जन्म 6 मे 2000 रोजी माता गवळणबाई व पिता ज्ञानेश्वर यांच्या पोटी एका छोट्याशा खेडेगावात, महातपुरी ता.पुर्णा येथे झाला. पुढे त्यांचे प्राथमिक शिक्षण जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा ताडकळस येथे झाले. घरची परिस्थिती अतिशय हालाकीची होती तरीही त्यांनी हार मानली नाही. त्या नंतर त्यांची बारावी श्री. नृसिंह कनिष्ठ महाविद्यालय ताडकळस येथे झाली आणि बघता बघता त्यांनी BA मध्ये प्रवेश घेतला. शिक्षण चालू असतं तरी गोरगरिबांच्या व्यथा त्यांना ऐकून घेण्यात आणि त्यावर मदतरुपी मलम लावण्यात लहानपणापासूनच रस होता. सहाजिकच मत मांडण्याकडे त्यांचा कल आपोआप वाढला नि नकळत लेखनीशी जवळीक वाढली. मग

काय...याच लेखणीचे बोट धरून ते केवळ एक काम नाही तर छंद म्हणून पत्रकारितेकडे वळले. पुढे परभणी जिल्हा प्रतिनिधी 'दैनिक सोमेश्वर साथी' साठी त्यांना पद मिळाले. जे आजही जोमाने समाजामध्ये स्वतःची एक वेगळी छाप पाडून आहे. आठवीच्या क्षेत्रामध्ये काम करायला मिळणं यालाही नसीबच लागते. सचिन सर आजही आपल्या लेखणीचे बोट धरून प्रत्येकाच्या घराघरात पोहोचत आहेत. व लोकांचे प्रश्न मार्गी लावत आहेत. सत्कार, सन्मान आपल्या बातमीद्वारे फुलवत आहेत. समस्या, व्यथाही मांडून सहकार्यरुपी समाजाची निस्वार्थ मदत करत आहे. याचा त्यांच्या संपूर्ण परिवाराला सार्थ अभिमान आहे.

जवळजवळ 2017 पासून सांभाळत आहेत. त्यांनी 'आवाज परभणीचा' या न्यूज चैनलपासून ते नंतर 'दैनिक सोमेश्वर साथी' या पेपरचे काम करत आहेत. या क्षेत्रातला ना कुठला वारसा, ना भरणेच पाठीमागे संपत्ती पण प्रामाणिकतेच्या जोरावर हे कार्य ते आजही तंतोतंत पार पाडताना दिसत आहेत. आणि याचं फळ म्हणून त्यांना आतापर्यंत राज्यस्तरीय 'आदर्श पत्रकारिता', 'व महाराष्ट्र रत्न पुरस्कार' प्राप्त असे अनेक पुरस्कारांनी गौरविण्यात आले आहे. खरंच कष्ट करण्याची तयारी असेल तर यश अगदी हाताच्या अंतरावर भेटतं म्हणतात ते काही खोटे नाही. अत्यंत हालाकीतून वर आलेल्या या सोनकांबळे परिवारासाठी सचिन सर हे आदर्श जणपारे एक गुणी व्यक्तिमत्त्व म्हणून आज समाजात प्रसिद्ध आहे.

आज त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या संघर्षमय जीवनाचा आणि प्रामाणिक प्रवासाचा मी घेतलेला अगदी थोडक्यात म्हणजे अगदीच अल्प आढावा होय. त्यांच्यातील प्रामाणिकपणा आणि एकनिष्ठता अशीच पुढल्या पिढीसाठी प्रेरणादायी ठरत राहो याच शुभेच्छारुपी शब्दांनी मी माझ्या दोन शब्दांना पूर्णविराम देते...

लेखिका-कविता पाचरे, पुणे

सचिन सोनकांबळे हे पत्रकारिता आज

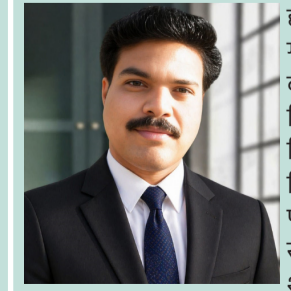
बंजारा समाजातील विद्यार्थी उच्च पदावर न जाण्याची कारणे, समस्या आणि उपाय

प्रा. डॉ. दिलीप लाल चव्हाण, रूपचंद नगर तालुका रेनापूर जिल्हा लातूर

प्रस्तावना:-

भारत हा विविधतेने नटलेला देश आहे. येथे अनेक जाती, जमाती, भाषा आणि संस्कृती आढळतात. त्यामध्ये बंजारा समाज हा एक महत्त्वाचा भटक्या आणि अर्धभटक्या जमातीपैकी एक आहे. बंजारा समाज ऐतिहासिकदृष्ट्या व्यापार, वाहतूक आणि पशुपालन यांसारख्या व्यवसायांशी निगडित होता. मात्र, आधुनिक काळात शिक्षण, तंत्रज्ञान आणि प्रशासनाच्या क्षेत्रात झपाट्याने प्रगती होत असताना बंजारा समाजातील विद्यार्थी अजूनही उच्च पदांपर्यंत मोठ्या प्रमाणावर पोहोचू शकलेले नाहीत.

हा विषय केवळ शैक्षणिक मर्यादांपुरता मर्यादित नसून सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक आणि प्रशासकीय अडचणींशी संबंधित आहे. या निबंधामध्ये बंजारा समाजातील विद्यार्थ्यांना उच्च पदावर जाण्यास अडथळे निर्माण करणारी कारणे, त्यांच्यासमोरील समस्या आणि त्यावर उपाययोजना यांचे सखोल विश्लेषण केले आहे. 1) बंजारा समाजाची पार्श्वभूमी:- बंजारा समाज हा प्रामुख्याने भटक्या जीवनशैलीसाठी ओळखला जातो. पूर्वी हा समाज मालवाहटुकीसाठी बैलगाड्यांचा वापर करत असे. "लांबाणी" किंवा "गोर बंजारा" म्हणूनही हा समाज ओळखला जातो. स्वातंत्र्यानंतर शासनाने स्थिर जीवनासाठी विविध योजना सुरु केल्या, परंतु अनेक ठिकाणी या योजना पूर्णपणे प्रभावी ठरल्या नाहीत. त्यामुळे शिक्षण, आरोग्य आणि रोजगाराच्या संधींमध्ये बंजारा समाज मागे राहिला. 2) उच्च पदावर न जाण्याची प्रमुख कारणे (1) शैक्षणिक मागासलेपण:- बंजारा समाजात शिक्षणाचे प्रमाण तुलनेने कमी आहे. अनेक कुटुंबांमध्ये शिक्षणाला अजूनही प्राधान्य दिले जात नाही. लहान वयातच मुलांना कामावर पाठवले जाते. शाळा सोडण्याचे प्रमाण जास्त आहे. युगवत्तापूर्ण शिक्षणाचा अभाव (2) आर्थिक अडचणी:- गरीबी ही सर्वात मोठी समस्या आहे. कुटुंबाचा उदरनिर्वाह करण्यासाठी मुलांना काम करावे लागते उच्च शिक्षणासाठी लागणारा खर्च परवडत नाही. स्पर्धा परीक्षांसाठी आवश्यक साधने (कोचिंग, पुस्तके) मिळत नाहीत (3) सामाजिक व सांस्कृतिक अडथळे:- पारंपरिक विचारसरणीमुळे शिक्षणाकडे दुर्लक्षमुलींच्या शिक्षणावर मर्यादा लवकर विवाहाची प्रथा (4) मार्गदर्शनाचा अभाव:- योग्य करिअर मार्गदर्शन मिळत नाही. यशस्वी व्यक्तीचे मार्गदर्शन नसणे (5) भौतिक आणि उच्च शिक्षणाविषयी माहितीचा अभाव (6) भौगोलिक व पायाभूत समस्या:- बंजारा वस्ती बहुतेक वेळा दुर्गम भागात असते. शाळा, महाविद्यालयां आणि वाचनालये दूर असतात. इंटरनेट आणि डिजिटल साधनांचा अभाव (6) आत्मविश्वासाचा अभाव:- स्वतःच्या क्षमतेवर विश्वास नसणे. समाजातील भेदभावामुळे न्यूनगंड निर्माण होणे (7) भाषेची अडचण:- मातृभाषा आणि शालेय भाषा यामध्ये फरक. इंग्रजी भाषेचा अभाव (8) सरकारी योजनांची अपुरी अंमलबजावणी:- योजनांची माहिती नसणे. लाभ मिळण्यात अडचण (3) बंजारा विद्यार्थ्यांसमोरील प्रमुख समस्या:- (1) शिक्षणातील असमानता. शहरी आणि ग्रामीण भागातील शिक्षणामध्ये मोठी दरी आहे. (2) स्पर्धात्मक वातावरणाचा अभाव:- स्पर्धा परीक्षांची तयारी करण्यासाठी आवश्यक वातावरण नसणे (3) तंत्रिक कौशल्यांचा अभाव:- डिजिटल शिक्षणात मागे राहणे (4) मानसिक व सामाजिक दबाव. कुटुंबांच्या अपेक्षा. आर्थिक जबाबदाऱ्या (4) उपाययोजना:- (1) शिक्षणाचा प्रसार:- प्रत्येक मुलाने किमान माध्यमिक शिक्षण पूर्ण करणे आवश्यक. मुलींच्या शिक्षणाला प्रोत्साहन (2) आर्थिक मदत:- शिष्यवृत्ती योजना वाढवणे. मोफत पुस्तके, वसतिगृह सुविधा (3) मार्गदर्शन केंद्रे:- प्रत्येक गावात करिअर मार्गदर्शन केंद्र स्थापना परीक्षांसाठी विशेष प्रशिक्षण (4) डिजिटल साक्षरतासंगणक शिक्षण इंटरनेट सुविधा उपलब्ध करणे (5) सामाजिक जागरूकता:- शिक्षणाचे महत्त्व समजावून सांगणे. बालविवाह रोखणे (6) शासनाची भूमिका:- योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी. शिक्षणासाठी विशेष आरक्षण आणि सुविधा (7) प्रेरणादायी व्यक्तिमत्त्वांची निर्मिती:- यशस्वी बंजारा व्यक्तींचे उदाहरण पुढे आणणे (8) स्वयंसेवी संस्थांची मदत. शिक्षण आणि कौशल्य विकासासाठी कार्यक्रम (5) भविष्यातील दिशा:- बंजारा समाजातील विद्यार्थ्यांनी आधुनिक शिक्षण, तंत्रज्ञान आणि स्पर्धात्मक परीक्षांमध्ये सहभाग वाढवणे गरजेचे आहे. UPSC, MPSC सारख्या परीक्षांमध्ये सहभाग व्हाव्यासयिक शिक्षण (Engineering, Medical) उद्योजकतेकडे वळणे. निष्कर्ष:- बंजारा समाजातील विद्यार्थी उच्च पदावर न जाण्याची समस्या ही केवळ एका कारणामुळे निर्माण झालेली नाही, तर ती अनेक घटकांच्या एकत्रित परिणामामुळे निर्माण झाली आहे. शिक्षणाचा अभाव, आर्थिक अडचणी, सामाजिक बंधने आणि मार्गदर्शनाचा अभाव ही प्रमुख कारणे आहेत. परंतु योग्य नियोजन, शासनाची मदत, समाजाची जागरूकता आणि विद्यार्थ्यांची मेहनत यामुळे ही परिस्थिती बदलू शकते. आज गरज आहे ती एकत्रित प्रयत्नांची. बंजारा समाजातील प्रत्येक विद्यार्थ्याने शिक्षणाला प्राधान्य दिल्यास आणि योग्य मार्गदर्शन मिळाल्यास ते नक्कीच उच्च पदांवर पोहोचू शकतात आणि समाजाचा सर्वांगीण विकास साधू शकतात.

हे पत्रक मालक, मुद्रक, प्रकाशक, संपादक मोहन भागुजीराव व्हावळे यांनी मातोश्री ऑफसेट मॉडल जवळ, परळी वैजनाथ, परळी ता. परळी, जि.बीड 431515 (महाराष्ट्र) येथे छापून साप्ताहिक परळी संघर्षनेता, कार्यालय, मोहन भागुजीराव व्हावळे, इंदिरा नगर ता. परळी वैजनाथ जि.बीड पिन कोड 431515 (एम.एस.) येथे प्रकाशित केले आहे. मोबा. 9881265102, पीआरबी अॅक्ट नुसार या अंकातील प्रकाशित झालेल्या मजकुराशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. या संबंधित वाद परळी वैजनाथ न्यायालया अंतर्गत parlisangharshneta@gmail.com, mohanhavale1111@gmail.com

एकत्र कुटुंब पद्धती : नियमांपेक्षा समजूत महत्त्वाची

डॉ. भारत कऱ्हाड

भारतीय समाजात एकत्र कुटुंब पद्धती ही केवळ परंपरा नसून जीवन जगण्याची एक संवेदनशील आणि समृद्ध पद्धत आहे. अनेक पिढ्या एकत्र राहून एकमेकांच्या सुख-दुःखात सहभागी होतात, हीच या व्यवस्थेची खरी ताकद आहे. मात्र, आजच्या बदलत्या काळात एकत्र कुटुंब म्हणजे पूर्वीसारखा मोठा समूह राहिलेला नाही; तरीही किमान आई-वडील, मुलगा, सून आणि नातवंडे असे कुटुंब एकत्र

राहणे ही एक सकारात्मक आणि आवश्यक बाब ठरते.

एकत्र कुटुंबाबाबत बोलताना अनेकदा आपण नियम, शिस्त, कामांची विभागणी, जबाबदाऱ्या यावर भर देतो. परंतु प्रत्येक गोष्ट काटेकोर नियोजनाने चालवण्याची गरज नसते. घर हे कार्यालय नाही, आणि कुटुंब ही संस्था नाही—ते एक जिवंत नात्यांचे जग आहे. त्यामुळे "कोण काय करणार?" याचा तक्ता तयार करण्यापेक्षा "कोण काय करू शकतो?" ही समजूत अधिक महत्त्वाची ठरते.

ज्याला जे जमेल, ज्याला जे शक्य होईल ते त्याने केले, आणि थोडासा एकमेकांचा मान राखला, तर घरातील कामे आपोआप पार पडतात. कधी एखाद्याला जास्त काम करावं लागतं, तर कधी दुसरा कमी करतो—पण या छोट्या गोष्टींचा हिशोब ठेवला, तर नात्यांमध्ये ताण निर्माण होतो. कुटुंबात गणित नसतं, तिथे भावनांचा प्रवाह असतो. म्हणूनच थोडे कमी-जास्त चालवून घेण्याची वृत्ती कुटुंबाला टिकवून ठेवते.

आजच्या काळात एक मोठी समस्या म्हणजे

"काम कमी आणि विचार जास्त." अनेकदा माणसं प्रत्यक्ष कामापेक्षा एकमेकांच्या वागण्या-बोलण्यावर जास्त विचार करत बसतात. त्यातून तुलना सुरु होते—"तो असं करतो, ती तसं करते"—आणि याच तुलना नात्यांमध्ये दुरावा निर्माण करतात. प्रत्येक व्यक्तीची परिस्थिती, क्षमता आणि दृष्टिकोन वेगळा असतो, हे स्वीकारणं गरजेचं आहे.

विशेषतः सासू-सुनेच्या नात्यात ही तुलना आणि अपेक्षा यांचा प्रभाव जास्त दिसून येतो. मात्र हे नातं स्पष्टचं नसून सहजीवनाचं आहे, हे दोघींनीही समजून घेतलं पाहिजे. "मी बरोबर आणि तू चूक" या भूमिकेपेक्षा "आपण एकत्र करू राहू शकतो?" हा विचार अधिक महत्त्वाचा ठरतो.

यामध्ये सर्वात संवेदनशील आणि महत्त्वाचा मुद्दा म्हणजे घरातील मुलं. मुलं ही घरातील वातावरणाची आरशी असतात. ते शब्दांपेक्षा बोलनातून शिकतात. त्यामुळे मुलांसमोर वाद, टोमणे, वर्तनाचली टाळणं अत्यंत आवश्यक आहे. खरं तर, गरज नसताना कोणालाही बोलून दुखावण्याची आवश्यकता नसते. काही गोष्टी न बोलता समजून घेणं, सोडून देणं आणि शांत राहणं—हीच खरी

शहाणपणाची खूप आहे.

घरात जर शांतता, आदर आणि समजूतदारपणा असेल, तर मुलांची मानसिक जडणघडण सुट्ट होते. त्यांच्यात आत्मविश्वास, संवेदनशीलता आणि नात्यांची जाण निर्माण होते. पण जर घरात सतत तणाव असेल, तर त्याचा परिणाम त्यांच्या मनावर खोलवर उमटतो.

एकत्र कुटुंब पद्धती टिकवण्यासाठी मोठ्या नियमांची गरज नसते; गरज असते ती छोट्या समजूतीची. परस्परांचा मान, थोडी सहनशीलता, आणि अनावश्यक वाद टाळण्याची वृत्ती—या साध्या गोष्टी कुटुंबाला मजबूत बनवतात.

शेवटी, एकत्र कुटुंब म्हणजे फक्त एकत्र राहणं नाही, तर एकत्र विचार करणं, एकमेकांना समजून घेणं आणि एकमेकांसाठी उभं राहणं होय. नियमांपेक्षा नात्यांना प्राधान्य दिलं, तर कोणतंही कुटुंब आनंदी आणि समृद्ध राहू शकतं.

डॉ. भारत कऱ्हाड, प्राचार्य, वडाकर महाविद्यालय दापोली, जिल्हा रत्नागिरी.

बहुजनांना शिक्षणाशिवाय तरणोपाय नाही- छ.शाहू महाराज

⇒ (6 मे: छ.शाहू महाराज स्मृती दिन.)

राजर्षी शाहू महाराजांची

विश्वरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याशी भेट झाली. बाबासाहेबांच्या मूकनायक या वृत्तपत्रास व पुढे त्यांच्या इंग्लंडमधील उच्चशिक्षणास त्यांनी अर्थसाहाय्य केले. माणगाव व नागपूर येथील अस्पृश्यता निवारण परिषदांत त्यांच्याबरोबर सहभागी होऊन अस्पृश्यांना त्यांचा खरा पुढारी मिळाल्याबद्दल त्यांनी त्यांचा गौरव केला. अस्पृश्यतेबरोबरच जातिभेदाशी त्यांनी अखेरपर्यंत संघर्ष केला. आंतरजातीय विवाह हा जातिभेदावर रामबाण उपाय वाढून त्यांनी आंतरजातीय विवाहास कायदेशीर मान्यता दिली. स्वतः पुढाकार घेऊन अनेक आंतरजातीय विवाह घडवून आणले. तसेच बालविवाहास प्रतिबंध करून नोंदणी विवाहाचा कायदा जारी केला. घटस्फोटास व विधवापुनर्विवाहास कायदेशीर मान्यता दिली. कुटुंबात होणाऱ्या शारीरिक व मानसिक छळांपासून स्त्रीला संरक्षण देणारा कायदाही त्यांनी मंजूर केला. मागासलेल्या वर्गातील मुलींना व स्त्रियांना मोफत शिक्षणाची सुविधा निर्माण केली. आपली राजकीय कारकीर्द समस्त समाजांना न्याय देण्यात खर्ची घातली होती, म्हणूनच त्यांची जयंती सामाजिक न्याय दिन म्हणून उत्साहाने साजरी केली जाते.

सामाजिक

सुधारणांबरोबरच त्यांनी शेतीस व उद्योगधंद्यांस प्रोत्साहन दिले. अनेक कृषी व औद्योगिक प्रदर्शने भरविली. पन्हाळ्यावर चहा, कॉफी, रबर यांच्या लागवडीचे प्रयोग केले. कृषी उत्पादनासाठी शाहूपुरी, जयसिंगपूर यांसारख्या बाजारपेठा वसविल्या. त्यामुळे कोल्हापूर ही गुळाची बाजारपेठ म्हणून देशात प्रसिद्ध पावली. शाहूंनी कोल्हापुरात कारखानदारीचा पाया रचला. शाहू मिलची स्थापना करून आधुनिक वस्त्रोद्योगास त्यांनी चालना दिली. शाहूंनी बांधलेले राधानगरीचे धरण कृषी क्षेत्रात संस्थानका कायापालट करणारा उपक्रम ठरला. संस्थानी मुलखातील हे सर्वात मोठे धरण बांधून त्यांनी आपले संस्थान सुजलाम्-सुफलाम् करून टाकले. त्यांनी सहकारी संस्थांचा कायदा करून सहकार चळवळीची मुहूर्तमेढ रोवली.

छत्रपती शाहू महाराज कोल्हापूर महाराष्ट्रातील करवीर तथा कोल्हापूर संस्थानचे प्रागतिक अधिपती आणि थोर समाजसुधारक होत. प्राथमिक शिक्षण, जातिभेद-निवारण, अस्पृश्यता-निवारण आदी सुधारणांचे पुरस्कर्ते होते. त्यांचा जन्म दि.26 जून 1874 रोजी कागलच्या जहागीरदार घाट्टे घराण्यात जयसिंगराव आणि राधाबाई या दांपत्याच्या

पोटी झाला. त्यांचे पूर्वाश्रमीचे नाव यशवंतराव होते. चौथ्या शिवाजीच्या अकाली निधनानंतर ते दि.17 मार्च 1884 रोजी कोल्हापूरच्या गादीवर दत्तक गेले. राजकोट व धारवाड येथे त्यांचे शिक्षण झाले. सर फ्रेझर व रघुनाथराव सबनीस यांसारखे गुरू त्यांना मिळाले. विद्यार्थिदशेत त्यांनी इंग्रजी, संस्कृत, इतिहास, राज्यशास्त्र इ. विषयांचा अभ्यास केला. त्यांना दि.2 एप्रिल 1894 रोजी राज्याधिकार प्राप्त झाला. तत्पूर्वी बडोद्याच्या गुणाजीराव खानविलकर यांच्या लक्ष्मीबाई या कन्येबरोबर सन 1891 साली त्यांचा विवाह झाला. त्यांना राजाराम व शिवाजी हे दोन मुले आणि राधाबाई- आक्कासाहेब व आऊबाई या दोन कन्या झाल्या. त्यांनी प्रशासन-यंत्रणेची पुनर्रचना करून बहुजन समाजातील कर्तबगार व गुणी व्यक्तींना अधिकारवार नेमण्यास सुरुवात केली. सन 1897-98 साली प्रथम दुष्काळ व नंतर प्लेग अशी संकटे कोसळली.

मागासलेल्या जातीतील शिक्षणाबद्दल फारशी आस्था नसल्याने व त्याचे कारण शिक्षण घेऊनही सरकारी नोकरी लाभण्याची शक्यता नसल्याने त्यांनी दि.26 जुलै 1902 रोजी कोल्हापूर संस्थानातील 50 टक्के शासकीय नोकऱ्या मागास वर्गासाठी राखीव ठेवल्याचा

जाहीरनामा काढला. राखीव जागांचे धोरण अमलात आणणारे ते भारतातील पहिले राज्यकर्ते ठरले. अस्पृश्यतेचे उच्चाटन हे आपले जीवितकर्मत्व मानले. संस्थानातील शाळा, पाणवटे, विहिरी, दवाखाने, कचेऱ्या आदी सार्वजनिक ठिकाणी अस्पृश्यता पाळण्यास त्यांनी कायद्याने प्रतिबंध केला. त्यासाठी अनेक वटहकूम जारी केले. त्यांनी अस्पृश्यांना सरकारी नोकरीत घेतले. समाजातील तलाव्यासारख्या प्रतिष्ठेच्या जागा दिल्या. त्यांच्यापैकी अनेकांना माहूत, हूलस्वार, पोलीस, स्वतःचे मोटारचालक म्हणून नेमले. भटक्या व विमुक्त जातींना जवळ करून त्यांचे जीवन स्थिर केले. त्यांना आपले रक्षक म्हणून नेमले. खेड्यापाड्यांतील बलुतेदारांनाही त्यांच्या बलुतेपद्धतीतून मुक्त करून त्यांना समाजातील सर्व उद्योगधंदे खुले केले. जोगिणी व देवदासी प्रथेस प्रतिबंध करणारा कायदा जारी केला.

सन 1902 साली सातत्या एडवर्डच्या राज्यारोहणानिमित्त त्यांनी युरोपचा दौरा केला. तेथील भौतिक प्रगतीचा मोठा प्रभाव त्यांच्यावर पडला; त्यामुळे त्यांचे अनुभवविश्व समृद्ध झाले. बहुजन समाज शिकून शहाणा झाल्याशिवाय त्यांचे दारिद्र, अज्ञान व अंधश्रद्धा नष्ट होणार नाहीत,

हे जाणून त्यांनी शिक्षणाच्या विशेषतः प्राथमिक शिक्षणाच्या प्रसारावर भर दिला. त्यानुसार त्यांनी आपल्या संस्थानात सन 1917मध्ये सक्तीच्या मोफत प्राथमिक शिक्षणाचा कायदा केला आणि तो अमलात आणला. प्रत्येक खेड्यात प्राथमिक शाळा सुरु केली. ते शिक्षणप्रसन्न महात्मा फुलेंच्या सत्यशोधक विचारसरणीकडे आकृष्ट झाले. सत्यशोधक तत्वांना त्यांचा पाठिंबा होता. मराठ्यांसाठी सन 1920मध्ये स्वतंत्र क्षात्र जगदगुरू पद निर्माण करून त्यावर सदाशिवराव पाटील या उच्चविद्याविभूषित तरुणास नेमले. त्यांनी संगीत, नाट्य, चित्रकला, मल्लविद्या आदी कलांना राजाश्रय देऊन महाराष्ट्रात कलेच्या क्षेत्रात स्पृहणीय कामगिरी केली. अनेक गायक-गायिकांनी त्यांच्या आश्रयाने भारतभर कीर्ती संपादन केली. त्यांनी अनेक नाटक कंपन्यांना व गुणी कलावंतांना आश्रय दिला. मल्लविद्येच्या प्रांतात त्यांनी संस्थानासह सर्व देशातील मल्लाना उदार आश्रय दिला. रोमच्या आसाड्याच्या धर्तीवर कोल्हापुरात कुस्तीचे मैदान बांधले. त्यांच्या कारकीर्दीत कोल्हापूर ही मल्लविद्येची पंढरी बनली. त्यांच्या या यशाबद्दल कुटुंबियांसह सर्वत्र आनंदाचे वातावरण असून, येथून पूढील स्पर्धेतही तो उत्कृष्ट कामगिरी करेल, अशी अपेक्षा व्यक्त होत आहे.

शिकारी म्हणून त्यांचा लौकिक होता. छ.शाहूंच्या सामाजिक कार्याचा गौरव म्हणून कानपूर येथे कुर्मी क्षत्रिय सभेने सन 1919 साली त्यांना राजर्षी पदवी बहाल केली. त्यांच्या कार्यामुळे दलित-पतितांचा उद्धारक, रयतेचा राजा म्हणून त्यांची प्रतिमा जनसामान्यात निर्माण झाली. या राजाने अज्ञानी बहुजन समाजाला जागृत करण्याचे व्रत अखेरपर्यंत सांभाळले.

अखेरच्या दिवसांत द्वितीय चिरंजीव शिवाजी यांच्या अपघाती निधनाने सन 1918मध्ये ते सखून गेले, तशातच मधुमेहाने ते ग्रासले होते. अखेर मुंबई येथे दि.6 मे 1922 रोजी त्यांचे वयाच्या अवघ्या अठ्ठेचाळीसाव्या वर्षी हृदयविकाराने निधन झाले. त्यांच्यानंतर त्यांचे पुत्र राजाराम महाराज कोल्हापूरच्या गादीवर आले.

!! छ.शाहू महाराज स्मृतिदिन निमित्त त्यांना व त्यांच्या लोककल्याणकारी कार्यांना मानाचा लवून मुजरा !!

श्री कृष्णकुमार आनंदी-गोविंदा निकोडे गुरुजी.

(भारताच्या वैभवशाली इतिहास-अस्मितेचे गाढे अभ्यासक.)

पु. रामनगर वॉर्ड नं.20, गडचिरोली. जि. गडचिरोली, फक्त वॉट्सअप- 9423714883.

अवघ्या 15 व्या वर्षी मोठी झेप

⇒ बीडच्या शौर्य जाधवची एसजीएफआय राष्ट्रीय क्रिकेट स्पर्धेसाठी महाराष्ट्र संघात निवड

होतकरु क्रिकेटपटू शौर्य शैलेश जाधव याची शालेय राष्ट्रीय क्रिकेट स्पर्धेसाठी (एसजीएफआय) महाराष्ट्र संघात निवड झाली आहे. छत्रपती संभाजीनगर विभागातून तसेच बीड जिल्ह्याचे प्रतिनिधित्व करत शौर्यने ही उल्लेखनीय कामगिरी बजावली आहे.

विशेष म्हणजे, या स्पर्धेसाठी निवड झालेल्या खेळाडूंमध्ये अवघ्या 15 वर्षांचा शौर्य हा सर्वात लहान खेळाडू ठरला आहे. शौर्य हा उत्कृष्ट ऑलराउंडर असून उजव्या हाताने फलंदाजी तसेच लेग स्पिन गोलंदाजीमध्ये त्याने अनेक सामन्यांत प्रभावी कामगिरी केली आहे. जिल्हास्तरीय उपांत्य (उपांत्य फेरी) सामन्यात त्याने केवळ 17 चेंडूत नाबाद 51 धावांची तुफानी खेळी करत आपल्या संधाला विजय मिळवून देत आपली क्षमता सिद्ध केली होती. शौर्यचा क्रिकेट प्रवास टप्प्याटप्प्याने घडत गेला. सुरुवातीला तालुकास्तरीय

सामने बीड येथे पार पडले. त्यानंतर अंबेजोगाई येथे जिल्हास्तरीय निवड चाचणी झाली. पुढे परभणी जिल्ह्यातील सेलू येथे विभागीय निवड प्रक्रिया पार पडली. या सर्व टप्प्यांमध्ये सातत्यपूर्ण आणि दमदार कामगिरी करत शौर्यची छत्रपती संभाजीनगर विभागातून निवड झाली. यानंतर अहमदनगर जिल्ह्यातील शिर्डी येथे, बालेवाडी क्रीडा आयुक्त व निवड समितीच्या मार्गदर्शनाखाली महाराष्ट्र संघाची अंतिम निवड करण्यात आली. या प्रक्रियेत छत्रपती संभाजीनगर विभागातून एकट्या शौर्यचीच निवड होणे ही अत्यंत अभिमानास्पद बाब ठरली.

निवड झालेल्या खेळाडूंचा सराव शिबिर लातूर जिल्ह्यात पार पडला असून, आता उज्जैन राष्ट्रीय क्रिकेट स्पर्धा तेलंगणा येथे आहेत. शौर्यच्या या यशामागे त्याचे प्रशिक्षक अझहर शेख, संजय घस आणि सागर सांगळे, फिटनेस कोच नासेर मोमीन यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले आहे. तसेच बीड जिल्हा क्रिकेट असोसिएशनचे सचिव आमेर सलीम, बीड तालुका क्रीडा अधिकारी रेवनाथ शेलार, संतोष राठोडे, अनिकेत काळे, जितू आरक, मोहीत परमार बीडजिल्हा क्रिकेट वकील संघ तसेच परभणीचे रोहन औढेकर, लातूर विभागातील तालुकाक्रीडा अधिकारी

जयरामजी मुंढे, एसजीएफआय महाराष्ट्र संघाचे व्यवस्थापक मुकेश बिराजदार आणि नाशिक जिल्हाक्रीडा अधिकारी कार्यालय अंतर्गत तालुका क्रीडा अधिकारी तथा एसजीएफआय महाराष्ट्र प्रशिक्षक सर्वेश देशमुख यांचेही शौर्यला योग्य मार्गदर्शन लाभले. शौर्य हा महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे युवक राज्य उपाध्यक्ष अॅड.शैलेश जाधव यांचा सुपुत्र असून, त्याने आपल्या उत्कृष्ट खेळाच्या जोरावर महाराष्ट्रात स्वतःची वेगळी ओळख निर्माण केली आहे. त्याच्या या यशाबद्दल कुटुंबियांसह सर्वत्र आनंदाचे वातावरण असून, येथून पूढील स्पर्धेतही तो उत्कृष्ट कामगिरी करेल, अशी अपेक्षा व्यक्त होत आहे.

पान 1 वरून

यावेळी नंदीग्राम आणि भवानीपूर या दोन मतदारसंघातून विजय मिळविला आहे.त्यांना एक मतदारसंघ सोडावा लागेल.या मतदारसंघाची पोटनिवडणूक लढवत ममतादीदी विधानसभेत जाऊ शकतात, अशी चर्चा होती. मात्र, त्यांनीच आपण कोणतीही पोटनिवडणूक लढणार नसल्याचे स्पष्ट करत त्यावर पडदा टाकला आहे.ममता बॅनर्जी यांनी राजीनामा दिला असता तर नव्या मुख्यमंत्र्यांचा शपथविधी होईपर्यंत त्यांच्यावर राज्यपालांनी काळजीवाहू मुख्यमंत्री म्हणून जबाबदारी सोपविली असती. मात्र, आता त्या राजीनामा देणार नसल्याने घटनात्मक पेच निर्माण होऊ शकते. तशीही त्यांच्या सरकारची मुदत ७ मे रोजी संपत आहे. त्यामुळे त्यांच्या सरकारचा कार्यकाळ त्यादिवशी संपुष्टात येईल. त्याआधीच राज्यपालही त्यांचे सरकार बरखास्त करू शकतात किंवा राज्यत राष्ट्रपती राजवटीची शिफारस करू शकतात. त्यामुळे ममतांनी राजीनामा दिला नाही तरी पुढील सरकारच्या स्थापनेवर त्याचा कोणताही परिणाम होणार नाही.

घोषणा केली असून आता चना (हरभरा) उत्पादक शेतकऱ्यांना आपला चना २९ मे पर्यंत ऑनलाईन नोंदी करून शासकीय हमीभाव खरेदी केंद्रावर विक्री करता येणार आहे. याबाबत संबंधित शेतकऱ्यांनी आ. धनंजय मुंडे यांच्या सह केंद्र व राज्य सरकारचे आभार मानले आहेत.

धर्मीय सामुदायिक विवाह सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. मलकापूर रोडवरील जे. के. फंक्शन हॉल येथे सकाळी ११ वाजता हा सामूहिक विवाह सोहळा थाटात आणि उत्साहात संपन्न होणार आहे. अनेक गरीब कुटुंब कर्ज काढून लग्न करतात. अनावश्यक खर्च केला जातो. हा अनावश्यक खर्च टाळून गरीब कुटुंब स्वाभिमानाने जगावे यासाठीच या सामुदायिक विवाह सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले असल्याचे जे. के. कन्स्ट्रक्शनचे संचालक जाफर खान, उपनगराध्यक्ष हाजी राजा खान यांनी सांगितले.

शाही सोहळ्याची जोरदार तयारी

जे. के. कंद्‌क्शनच्या वतीने समाजातील होतकरू कुटुंबांसाठी या उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. या शाही थाटात संपन्न होणाऱ्या सामूहिक विवाह सोहोळ्याची जोरदार तयारी सुरू असून ती अंतिम टप्प्यात आली आहे. या सोहोळ्याला अनेक मान्यवरांची उपस्थिती राहणार आहे. सहभागी जोडप्यांना संसारोपयोगी साहित्यही दिले जाते. त्याचीही तयारी पूर्ण झाल्याचे सांगण्यात आले.

या विवाह सोहळ्याला नागरिकांनी मोठे□□ संख्येने उपस्थित राहावे असे आवाहन जाफर खान उस्मान खान, परळीचे उपनगराध्यक्ष हाजी राजा खान उस्मान खान, उमर खान उस्मान खान, एजाज खान उस्मान खान, वाहेद खान जाफर खान, शाहेद खान राजा खान, शेख मझहरुद्दिन अलीमोदिन, जफर खान जाफर खान, नदीम खान जाफर खान, मुफ्ती तारेक खान एजाज खान, फेरोज खान उमर खान, फाजेब खान उमर खान, तौफिक खान एजाज खान यांनी केले आहे.

कुलरचा जोरदार विजेचा झटका लागताच तरुणाचा मृत्यू झाला. या दुर्घटनेत ३१ वर्षीय व्यक्तीचा मृत्यू झाला आहे. या घनेने परिसरात हळहळ व्यक्त होत आहे.

कूलरला स्पर्श करताच त्यांला विजेचा धक्का बसला ही घटना वडील व पत्नीच्या लक्षात येताच त्यांनी विद्युत पुरवठा खंडित केला आणि ग्रामस्थांच्या मदतीने त्यांना उपचारासाठी तातडीने हलवण्यात आले. माझ अंबाजोगाई शासकीय रुग्णालयात पोहोचण्यापूर्वी वाटेतच त्यांचा दुर्दैवी मृत्यू झाला. त्यांच्या पश्चात आई-वडील, पत्नी व लहान मुलगी असा परिवार आहे. परिसरात हळहळ व्यक्त केली जात आहे.

यश संपादन केले. याबद्दल परळीत राज्याच्या पर्यावरण, हवामान बदल व पशुसंवर्धन मंत्री ना. पंकजाताई मुंडे, मा. खा. डॉ. प्रिंतमताई मुंडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली राणी लक्ष्मीबाई चॅंजर चौकात भाजपच्यावतीने जल्लोष साजरा करण्यात आला. फटाक्यांची आतषबाजी करून पेठे वाटप करण्यात आले. यावेळी बांधकाम सभापती प्रा.पवन मुंडे, नगरसेवक प्रतीेश तोतला, कोषाध्यक्ष अनीश अग्रवाल, राजेश्र्वर देशमुख, प्रकाश जोशी, संदीप लाहोटी,अरुण पाठक,अश्विन मोगरकर,अमोल डुबे,दिलीप नेहरकर, श्रीपाद शिंदे,योगेश पांडकर,राजेश कौलावर,राहुल के.के,शेख नागगोजे,विकास हलगे,सुशील हरणगुळ,योगेश मुंडे,बंडू कोरे,प्रल्हाद सुरवसे, ज्ञानेश्र्वर मुंडे,नितीन समशेट्टी,अच्युत जोगदंड,कृष्णा बेदरकर आदींसह बहुसंख्य कार्यकर्ते उपस्थित होते.

फडणवीस यांच्यात काही माणुसकीच राहिली नाही, अशी टीका करीत खासदार प्रणिती शिंदे यांनी त्यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली... साडेतीन वर्षांच्या चिमुकलीवर लैंगिक अत्याचार करणाऱ्या ‘नराधमाला हालहाल करून संपवा’, असा संताप राज ठाकरे यांनी व्यक्त केला... या सर्व घडामोडी सविस्तर जाणून घेऊ...राज्यात महिलांवरील अत्याचाराच्या वाढत्या घटनांवरून मराठा आंदोलक मनोज जरांगे पाटील यांनी तीव्र संताप व्यक्त केला. जोपर्यंत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली सरकार सत्तेत आहे, तोपर्यंत राज्यात खून आणि अत्याचाराच्या घटना घडत राहणार आहेत. फडणवीस यांच्या सरकारचे काम राक्षसी वृत्तीने सुरू आहे, त्यामुळे हे सरकार आपटावेच लागेल, असा इशाराही त्यांनी दिला. मनोज जरांगे पाटील सोमवारी रात्री अकलूज येथील घनाजी साखळकर यांच्या निवासस्थानी आले होते. त्यावेळी माध्यमांशी त्यांनी संवाद साधला. राज्यातील वाढत्या गुन्हेगारीच्या घटनांना मुख्यमंत्री, गृहमंत्री जबाबदार असल्याचा ठपका मनेज जरांगे यांनी ठेवला. बीडमधील मसाजोगचे सरपंच देशमुख यांची हत्या करणाऱ्या आरोपींना तुरुंगात एसी आणि मोबाईलची सेवा दिली जात असल्याचा गंभीर आरोपही जरांगे यांनी केला. या हत्याकांडातील आरोपी कोणाच्या आशीर्वादाने चैनीत आहेत, असा प्रश्नही त्यांनी उपस्थित केला.उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेेत लवकरच खांदेपालट होणार असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली. दिवाळीआधी शिंदे गटातील काही नेत्यांना मंत्रिपदावरून इच्छू देऊन त्याऐवजी नव्या चेहऱ्यांना संधी दिली जाणार असल्याची माहिती समोर आली. यापूर्वी अधिवेशन काळातही शिंदेसेनेतील काही आमदारांनी उपमुख्यमंत्री शिंदे यांच्या भेटीसाठी पत्र दिले होते. या पत्रात स्वपक्षीय मंत्र्यांबरोबर अनेक आमदारांनी उघडपणे नाराजी बोलून दाखवल्याची चर्चा होती. त्याचबरोबर स्वपक्षीय मंत्र्यांशिवाय आम्हाला तुमची भेट घ्यायची असल्याची इच्छाही त्यांनी शिंदे यांना लिहिलेल्या पत्रात व्यक्त केली होती. यादरम्यान उपमुख्यमंत्री शिंदे हे लवकरच मोठा निर्णय घेणार असून मंत्रिमंडळात फेरबदल करणार असल्याचे सूत्रांनी सांगितले आहे. पक्ष संघटना व वाढवणाऱ्या मंत्र्यांना दिवाळीआधी घरचा रस्ता दाखवला जाऊ शकतो, तसेच राज्यमंत्रिपदावर असलेल्या काही मंत्र्यांची थेट कॅबिनेटमध्ये वर्णी लागू शकते, अशी माहितीही सूत्रांनी दिली आहे.

जल्लोष करतात, पेठे वाटतात, त्यामुळे मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्यात काही माणुसकीच राहिली नाही, असं मला वाटतं, खास गंभीर आरोपही खासदार शिंदे यांनी केला.

प्रणिती शिंदे (Praniti Shinde) म्हणाल्या, नसरापुरातील नराधमाने चिमुकलीवर अत्याचार करून तिचा अत्यंत निर्धुणपणे खून केला. शक्ती कायदा लागू केला असता त्याला पंधरा दिवसांत फाशी झाली असती. त्याला लवकरात लवकर फाशी द्यावी, अशी आमची मागणी आहे. पण, मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी जल्लोष करून पेठे वाटले, त्यावरून स्पष्ट हेतू ‘पंतप्रधान, मुख्यमंत्र्यांपासून भाजप कार्यकर्त्यांपर्यंत सर्वजण निवडणुकीसाठीच काम करतात. त्यांच्यासाठी निवडणुका हेच सबकुछ आहे.चिमुकलीवर अत्याचार होऊन वाईट पद्धतीने तिचा

खून केला जातो, त्याची आठवण ठेवून भाजपने जल्लोष केला नसता. तसेच, चिमुकलीसाठी आम्ही जल्लोष करत नाही, असं म्हणाला असता तर तुमच्यात थोडीतरी माणुसकी शिल्लक आहे, असं आम्हाला वाळतं असतं. त्याउलट तुम्ही जल्लोष केला आहे. त्यानंतर मुख्यमंत्र्यांनी उद्घाटनाचे कार्यक्रम घेतले, असा आरोपही शिंदे यांनी केली.

त्या म्हणाल्या, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यामध्ये काही माणुसकीच राहिली नाही, असं मला वाटतं. त्यांनी नैतिक जबाबदारी स्वीकारून राजीनामा दिला पाहिजे. नसरापूरची केवळच एकच घटना नाही तर सोलापुरात तीन दिवसांत दहा मर्डे झाले आहेत. कुठाय तुमचं प्रशासन, कुठाय तुमची कायदा आणि सुव्यवस्था?फडणवीस यांना गृहविभाग सांभाळता येत नसेल तर राजीनामा द्यावा किंवा दुसऱ्याकडे गृहखातं सोपवावं. त्या नराधमाचा फोटो पाहिल्यानंतर वाटतं की त्याला तिथंच काहीतरी करावं. त्याचे नातेवाईकही म्हणतात, आरोपीला आमच्या ताब्यात द्या, आम्ही कायदा हातात घेतो. म्हणजे आता डोक्यावरून पाणी गेलं आहे, अशी खंतही प्रणिती शिंदे यांनी बोलून दाखवली.

त्या म्हणाल्या, महाविकास आघाडी सरकारने आणलेला शक्ती कायदा लागू करा. त्याची तुम्हाला कसली भीती आहे. पोक्सो अंतर्गत महिलांची ओळख सांगू शकत नाही. मात्र, सोलापुरात ते खुलेआम जाहीर केले गेले आहे. प्रशासनाच्या समोर या घटना घडतायत, त्यामुळे त्यांचीही मिलीभगत आहे.

नसरापूरमधील नराधमला फाशी झाली पाहिजे, शक्ती कायदा लागू करा. या नराधमावर पोक्सोच्या २ ते ३ केसेस आहेत, हा सुल्ला कसा. एक महिला प्रतिनिधी म्हणून त्याचं वाईट वाटतं, अशी खंतही प्रणिती शिंदे यांनी व्यक्त केली.

त्या म्हणाल्या, सतर फुट रोडसारख्या ठिकाणी मर्डर होतो, इतकी कायदा आणि सुव्यवस्था कोलमडून पडली आहे. फक्त इलेक्शन आणि हवरटपणा सुरू आहे. फक्त इलेक्शनदरम्यान गुन्हे दाखल होतात. सध्या शहरात मटका आणि इतर अवैध धंदे जोरात सुरू आहेत.सत्ता त्यांची, प्रशासन त्यांच तरीसुद्धा त्यांना आमच्या सोबत येऊन विरोध दाखवावा लागतोय. कुठे नेऊन ठेवलाय हा महाराष्ट्र, फक्त खिसे कसे भरायचं एवढचं सत्ताधाऱ्यांचे सुरू आहे. प्रशासनावर मोठ्या प्रमाणावर दबाव असल्याने अधिकारी हे कॉम्प्रोमाईज झाले आहेत, असा आरोपही प्रणिती शिंदे यांनी केला.

वाढदिवसानिमित्त त्यांच्या निवासस्थानी सी गिरीकाभानी पंडित, सौ अनुरुपाताई युधाजित पंडित यांनी ओक्षण केले. याप्रसंगी जि.प. चे माजी अर्थ व बांधकाम सभापती युधाजित पंडित, युवानेते रोहित पंडित, युवानेते यशराज पंडित, राजवीर पंडित, नयनतारा पंडित यांची उपस्थिती होती. बदामराव पंडित यांना शुभेच्छा देण्यासाठी सकाळपासूनच शहरासह ग्रामीण भागातील विविध क्षेत्रातील पदाधिकार्यांसह भाजप पदाधिकारी, कार्यकर्ते व नागरिकांनी त्यांच्या निवासस्थानी गर्दी केली होती. बदामराव पंडित यांना दिवसानिमित्त पुस्तके त्यासोबतच वृक्ष, शाल, श्रीफळ व पुष्पहार देऊन आलेल्या चाहत्यांनी त्यांचा सत्कार करून शुभेच्छा दिल्या. यावेळी माजी राज्यमंत्री बदामराव पंडित यांनी आलेल्या प्रत्येकाशी अस्थेवाईकपणे चर्चा केली. तालुक्यातल्या प्रत्येक गावात असलेल्या अडीअडचणी याचीही माहिती उपस्थितांकडून घेतली दिवसभर व्यापारी, सामाजिक कार्यकर्ते, पत्रकार व भाजप कार्यकर्त्यांची बदामराव पंडित यांच्या बंगल्यावर त्यांना शुभेच्छा देण्यासाठी मोठी गर्दी केली होती.

मोठ्या संख्येने उपस्थित राहून ताकद दाखवून धावी असे आवाहन करण्यात आले आहे.

मराठवाड्यातील महादेव कोळी, मल्हार कोळी समाजाला सध्या जातीचे प्रमाणपत्र आणि वैधता प्राप्त करून घेण्यासाठी जीवाचे रान करावे लागते. एवढे करूनही यश मिळत नाही. महादेव कोळी मल्हार कोळी या समाजातील सहज जातीचे प्रमाणपत्र मिळून वैधता मिळावी या प्रमुख मागणीसाठी समाजातील ८ बांधवांनी बेमुदत अत्रत्याग आंदोलन सुरू केले आहे. भर उन्हाळ्यात छत्रपती संभाजीनगर येथील विभागीय आयुक्त कार्यालयासमोर हे तीव्र आंदोलन तीन दिवसांपासून सुरू असुन रोज वेगवेगळ्या जिल्ह्यातील समाजबांधव सहभागी होत आहेत. काल सोमवारी छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यातील समाजबांधव मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

जिवघेण्या उन्हात ८ जणांचा अत्रत्याग समाजाच्या अतिशय ज्वलंत प्रश्नांवर समाजातील ८ बांधवांनी जिवघेण्या उन्हात बेमुदत अत्रत्याग आंदोलन सुरू केले आहे. चंद्रहंस नलमले - निलंगा, अच्युतराव सोगे - सोनपेठ, शंकरराव गंगधरे - परळी वैजनाथ, सौ. रेणुकाताई घोरपडे - पूर्णा, रोहिदास एम्बलवाड - पालम, गुणानन चंवेदाव - अहमदपूर, सुभाष कांबळे - कळंब, संदीप गवळे - लिट्लोड हे समाजबांधव रविवार दि. ३ मेपासून अत्रत्याग आंदोलनास बसले आहेत.

या आंदोलनास पाठिंबा देण्यासाठी मराठवाड्यातील वेगवेगळ्या भागातील समाजबांधव मोठ्या संख्येने संभाजीनगरमध्ये दाखल होत आहेत. आज ५ मे मंगळवारी परभणी जिल्ह्यातील बांधवांनी आंदोलनात सहभाग नोंदविला.

चर्चेत तोडगा नाही, आंदोलनावर ठाम दरम्यान आज मराठवाडा विभागातील चारही अनुसूचित जात पडताळणी समितीचे संशोधन अधिकारी आणि अत्रत्याग उपोषणकर्ते, अभ्यासक यांच्या सोबत सविस्तर चर्चा झाली. मराठवाड्यातील महादेव कोळी, मल्हार कोळी जमातीच्या पुराव्यांच्या बाबतीतही चर्चा झाली. पण तोडगा निघाला नाही. संशोधन अधिकारी आणि चारही सह आयुक्त यांच्यासोबत चर्चा करून आयुक्त पुणे आणि सचिव आदिवासी विभाग यांच्याकडे पत्रव्यवहार करून मार्गदर्शन मागून घेऊ असे उपोषण स्थळी जातपडताळणी समितीच्या अधिकारी यांनी आश्वासन दिले आहे. पण उपोषणकर्त्यांनी जोपर्यंत प्रश्नावर तोडगा निघत नाही तोपर्यंत आंदोलन सुरू ठेवण्याचा निर्णय घेतला आहे. आणि पुढील दिवासा ठरलेल्या नियोजनाप्रमाणे बाकीच्या जिल्ह्यातील (लातूर , नांदेड, बीड, धाराशिव, जालना आणि हिंगोली)बांधवांनी मोठ्या संख्येने उपोषण स्थळी येऊन पाठिंबा देण्याची आह्वान उपोषणकर्त्यांच्या वतीने करण्यात आले आहे.

घटनेचे ठिकाण पुणे असल्याने हा गुन्हा आता पुण्याच्या कोरेगाव पार्क पोलीस ठाण्यात वर्ग करण्यात आला आहे. पुण्यात गुन्हा दाखल झाल्यानंतर पोलीस आता या प्रकरणाचा सखोल तपास करत आहेत.

एका जबाबदार पदावर असलेल्या व्यक्तीने आपल्याच कुटुंबावर अशा प्रकारे जीवघेणा हल्ला केल्याने राजकीय वर्तुळात मोठी खळबळ उडाली आहे. आता या प्रकरणात संबंधित मंत्री काय भूमिका घेणार आणि पोलीस आरोपीवर काय कारवाई करणार, याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

अध्यास करून विक्रेत्यांना दोषमुक्त ठेवण्याबाबत शासन विचार करत आहे. तसेच, ‘साथी’ (ड-ढकस) पोर्टलवरील नोंदींसाठी १५ दिवसांचा विलंब ग्राहू धरला जाणार असून, या काळात कोणतीही दंडात्मक कारवाई केली जाणार नाही. बोस निविद्या रोखण्यासाठी ‘सेंट्रल कंट्रोल रुम’ शेजारील राज्यातून येणारे अवैध कडइड कापूस बियाणे आणि बोसय निविद्या रोखण्यासाठी राज्य सरकार आता ‘सेंट्रल कंट्रोल रुम’ स्थापन करणार आहे. तसेच, यासंदर्भात केंद्र सरकारकडे पाठपुरावा करून मूळ उत्पादन केंद्रांवर बंदी घालण्याची मागणी केली जाईल. बैठकीतील अन्य महत्त्वाचे निर्णय: मुदतबाह्य कर्तव्यांशकः कंपनींना मुदतबाह्य साठ परत घेण्यासाठी ‘माफदा’ आणि उत्पादक कंपनींची संयुक्त बैठक घेऊन धोरण ठरवले जाईल. थकीत देयकः

गुणवत्ता तपासणीसाठी घेतलेल्या नमुन्यांची विक्रेत्यांची प्रलंबित देयके देण्यासाठी आर्थिक तरतूद केली जाईल. डिजिटल पुरावा: युरिया आणि ऊ-झ च्या साठ्याची शहानिरा करण्यासाठी विक्रेत्यांनी अक्षांश-रेखांश (इरी-डेपस) युक्त व्हिडिओ पुरावा ठेवल्यास तो ग्राहू धरला जाईल. केंद्राकडे पाठपुरावा: खातांचे मार्जिन वाढवणे, ऋजठ पद्धतीने पुरवठा करणे आणि नवीन बियाणे व कीटकनाशके कायद्यातील जाचक तरतुदी सुधारण्यासाठी केंद्राकडे प्रस्ताव पाठवला जाईल. या बैठकीला आमदार सुधीर मुनगंटीवार, कृषी सचिव परिमल सिंह, कृषी आयुक्त सूत्र मॉंदरे, ‘माफदा’चे अध्यक्ष विनोद तराळ, सचिव विपीन कासलीवाल आणि इतर पदाधिकारी उपस्थित होते. शेतकरी हितासाठी संघटना प्रशासनाला पूर्ण सहकार्य करेल, असे आश्वासन ‘माफदा’च्या वतीने यावेळी देण्यात आले.

पान ४ वरून

काही करू शकत नाही,” अशी उघड दादागिरी करत आरोपींनी पोलिसांना लक्ष्य केल्याचे समोर आले आहे. राहुल हजारी या आरोपीने पोलिसांशी हुज्जत घालत धक्काबुक्की केली आणि गळा पकडला. धारू पोलीस पथक आरोपींच्या शोधत असताना ही चकमक झाली. अतिरिक्त पोलीस कुमक मागवल्यानंतर संतापलेल्या आरोपींनी अंधाराचा फायदा घेत पोलिसांच्या दिशेने दागडफेक सुरू केली. यातील एक मोठा दाग थेट उपनिरीक्षक भवर यांच्या छातीला लागल्याने ते जखमी झाले आहेत.या हल्ल्यात एकूण अमित कांताप्रसाद तिवारी आणि सुजय गोकुळसिंग चव्हाण यांना अटक करण्यात आली आहे. तर राहुल हजारी, अमित सधेवाल आणि मोहन रहिकेवाल हे फंार इतर पोलिस यांच्या शोध घेत आहेत. तर झालेल्या राहुल हजारी आणि इतर साथीदारांच्या शोधासाठी विशेष पथके रवाना करण्यात आली आहेत. भरवस्तीत आणि कर्तव्यावर असलेल्या पोलिसांवर अशा प्रकारे हल्ले होत असल्यामुळे पोलीस दलाच्या सुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा एकदा ऐरणीवर आला आहे. गुन्हेगारांमध्ये कायद्याचा धाक उरला नसल्याची भावना नागरिकांमधून व्यक्त होत आहे.सासरच्या जाचाला कंटाळून भाजप नेत्याने आपलं आयुष्य संपवल्याची धक्कादायक बातमी समोर आली आहे. दिल्लीतील नरेला भागातील भाजप मंडळ आणि बँक फील्ड मनेजर विनोे मिश्रा यांनी कौटुंबिक त्रासाला कंटाळत १ मे रोजी उत्तर प्रदेशातील कानपूरमध्ये विष प्राशन करत आपले आयुष्य संपवले. मुख्य म्हणजे सासरवाडीच्या धरामसोर जाऊन त्यांनी आत्महत्या केली. मृत्यूपूर्वी सर्व घटना शेअर करत त्यांनी कुटुंबियांना आणि मित्रमंडळींना एक व्हॉइस र्कॉर्डिंग देखील शेअर केला ज्यात त्यांना मृत्यूसाठी पत्नी आणि सासरच्या मंडळींना आरोपी ठरवले.

करणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा मान्यवरांच्या शुभहस्ते सत्कार करण्यात आला. प्रा. श्री एम. एल. देशमुख यांच्या वतीने सर्व शाखेतून प्रथम येणाऱ्या चि.शंतनु सुरेश मुंडे याचा सन्मान राशी देऊन विशेष सत्कार करण्यात आला. याप्रसंगी कैवल्य कुलकर्णी, विनय गिरवलकर, सुंदर सोळंके, कु. साक्षी पाळवडे यांनी मनोगत व्यक्त केले. अध्यक्षीय समारोपात प्राचार्य डॉ. जगतकर यांनी विद्यार्थ्यांनी सातत्यपूर्ण गुणवत्ता मिळवित भविष्यात देखील वैद्यनाथ महाविद्यालयाचा नावलौकिक वाढवावा, अशी अपेक्षा व्यक्त केली. प्रास्ताविक प्रा.यु.आर. कांदे यांनी, सूत्रसंचालन डॉ.नयनकराम आचार्य यांनी केले, तर आभार उपप्राचार्य हरीश मुंडे यांनी मानले.

ऱ्यायाची मागणी केली आहे. दरम्यान, या प्रकरणामुळे ग्रामीण भागात खळबळ उडाली असून अशा बोगस लग्न टोळ्यांविरोधात कठोर कारवाई करण्याची मागणी नागरिकांकडून होत आहे.

त्या ठिकाणी रणरणत्या उन्हात अथवा पहाटेपर्यंत रांगेत थांबण्याची वेळ येत आहे. एकीकडे इंधन टंचाईमुळे ही परिस्थिती निर्माण झालेली असतांना प्रशासनाकडून मात्र केवळ बैठकांचा फारस करत आज ६३ टँकर येणार, उदा ९० येणार असे आब्कडे छाहीर केले जात आहेत. परंतु आलेले हे टँकर नेमके जातात कुठे? असा प्रश्न सर्वसामान्यांना पडला आहे. या परिस्थितीतून लवकर सुटका करावी अशी मागणी होत असतांना लोकप्रतिनिधी व प्रशासकीय अधिकारी मात्र या प्रश्नाकडे फारसे गांभीर्यीने पाहत नसल्याने संताप व्यक्त केला जात आहे.

एकीकडे पेट्रोल आणि डिझेल पंपांवर मिळत नसताना काळा बाजार करणाऱ्यांकडे मात्र याचा पुरेसा साठा पहायला मिळत आहे. ग्रामीण भागात चक्क किराणा दुकानातून पेट्रोल आणि डिझेल जादा दराने विकले जात आहे. यामध्ये काही पेट्रोल पंपंचालकांची मिलीभगत असल्याचा आरोप देखील केला जात आहे. परीक्षा, लग्नसराई, शेती मशगतीचा कालावधी सुरू असताना जिल्ह्यात इंधन टंचाई जाणवत आहे. यावर प्रशासनाने पुढ पाठकीवर उपाययोजना करणे गरजेचे असतांना सलग आलेल्या सुट्ट्यांमुळे अधिकाऱ्यांनी याकडे दुर्लक्ष केले तर दुसरीकडे सर्वसामान्यांना मात्र त्रास सहन करावा लागला. पगारापुरते काम करणाऱ्या या अधिकाऱ्यांना आमचा त्रास काय कळणार? असा सवाल देखील यानिमित्ताने उपस्थित केला जात आहे.

तीव्रतेमुळे नदीकाठच्या भागातील जलस्रोत पूर्णपणे आटले असून विहिरी आणि कूपनलिकांच्या पाणीपातळीत मोठी घट झाली आहे. यामुळे शेती आणि पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न ‘आ’ वासून उभा आहे. या नैसर्गिक आपत्तीत प्रशासनाने बऱ्याचही भूमिका ने घेत्या युद्धपातळीवर हालविली करणे गरजेचे आहे, असे बोंडे यांनी प्रसिद्धी पत्रकात म्हटले आहे.नदीकाठच्या सर्व गावांना या महाभयंकर उन्हात दिलसा देण्यासाठी जायकवाडी धरणातून पाणी सोडणे हाच एकमेव पर्याय उरला आहे. शासनाने आणि संबंधित जलसंघदा विभागाने या परिस्थितीचे गांभीर्य ओळखून तात्काळ विचारविनिमय करावा आणि गोदावरी पात्रात पाणी मोळेके करावे, जेणेकरून पशुधन आणि मानवी जीवन वाचवात येईल, असे आवाहन अनिल बोंडे यांनी प्रशासनाला केले आहे.या मागणीमुळे आता प्रशासन काय पावले उचलते, याकडे संपूर्ण गोदावरी पट्ट्यातील ग्रामस्थांचे लक्ष लागले आहे.

चि.शेख शेख जोहेब मौला ७०.६७ गुण घेवून द्वितीय तर कु.शेस सुहान गौस ६९.५० गुण घेवून तृतीय येण्याचा मान मिळविला आहे.

अशा या यशाबद्दल संस्थेचे अध्यक्ष डॉ. एकनाथ मुंडे मार्गदर्शक डॉ. संतोष मुंडे तसेच पापनाथेश्र्वर माध्यमिक विद्यालयाच्या मुख्याध्यापिका सुलेखा मुंडे त्याचबरोबर महाविद्यालयाचे प्राचार्य आणि प्राध्यापक सरवानी परीक्षेतील सर्व यशवंत विद्यार्थ्यांचे अभिन्नंदन केले व पुढील शैक्षणिक प्रवासासाठी शुभेच्छा दिल्या.

महेश सोमासे यांनी पत्नी आणि सासूला उद्देष्टून “तुला नांदायला पाठवले नाही, तर मी दोन्ही मुलींना डिझेल टाकून जाळून मारून टाकतो,” अशी धमकी दिली. तितक्यावरच न थांबता त्यांनी दुचाकीला असलेल्या पिशवीतून पांढऱ्या रंगाचा डिझेलचा कॅन काढला आणि मृगाल (वय ५) व मृत्पन्य (वय ४) या दोन्ही चिमुरड्या मुलींच्या अंगावर डिझेल ओतले. त्यानंतर खिशातील काडीपेटी काढून मुलींना पेटवून देण्याचा प्रयत्न केला. यावेळी अश्विनी आणि त्यांच्या आईने आरडाओरडा केला असता, जवळच असलेले नातेवाईक आसाराम तान्हाबा चिंचोल्कर हे धावून आले. त्यांनी महेश सोमासे यांच्या हातातील डिझेलचा कॅन आणि काडीपेटी हिसकावून घेतल्याने मोठा अनर्थ टळला. ज्ञाताना आरोपीने “नांदायला आली नाहीस तर तुला व माहेरच्या लोकांना जिवे मारून टाकीन,” अशी धमकी दिली. या प्रकरणी अश्विनी सोमासे यांच्या

फिार्यादीवरून पती महेश विष्णू सोमासे यांच्याविरुद्ध माजलगाव ग्रामीण पोलिस ठाण्यात विविध कलमांच्ये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

विशेष लक्ष देण्यात येईल. अनुदानित, अंशतः अनुदानित, विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शाळांमधील शिक्षक व मुख्याध्यापकांचे विविध प्रश्न प्राधान्याने सोडवून आवश्यक त्या उपाययोजना तत्काळ राबविण्यात येतील, असे शिंदे यांनी स्पष्ट केले. तसेच, सेवानिवृत्त शिक्षकांची वैद्यकीय बिले वेळेेत मंजूर करून त्यांचा जलद निपटारा करण्यात येईल. कार्यालयीन कामकाज अधिक सक्षम करण्यासाठी “झिरो पेंडॅन्सी” धोरण राबवून सर्व प्रकरणांचा वेळेेत निपटारा करण्याचा निर्धार त्यांनी व्यक्त केला. दरम्यान राष्ट्रवादी काँग्रेसचे प्रदेशाध्यक्ष तथा माजी आमदार अमरसिंह पंडित यांनी उपशिक्षणाधियंती शिंदे यांचा सत्कार करून शुभेच्छा दिल्या. धनंजय शिंदे यांच्या नियुक्तीमुळे शिक्षण क्षेत्रात गुणवत्ता, पारदर्शकता आणि उत्तरदायित्व वाढविण्याच्या दिशेने हे पाऊल महत्त्वाचे ठरेल, असा विश्वास त्यांनी व्यक्त केला.

अॅड.सुरज शेते यांच्या वतिनेही शाल, श्रीफळ, पेठे देऊन मोठ्या उत्साहात सत्कार करण्यात आला व पुढील वाटचालीस शुभेच्छा देण्यात आल्या

उभारण्याची गरज अधोरेखित करण्यात आली.

तसेच ग्रामीण व शहरी भागातील महिलांसाठी रोजगारनिर्मिती वाढविणे, स्वयंरोजगाराला चालना देणे, तसेच विविध शासकीय योजनांचा लाभ सुलभ आणि पारदर्शक पद्धतीने मिळवावा यासाठी ठोस धोरण आखण्याचे आवाहनही करण्यात आले.

तृतीयपंथी समाजाच्या संदर्भात शिक्षण, आरोग्य व रोजगार या क्षेत्रांमध्ये विशेष योजना राबविण्याची गरज व्यक्त करण्यात आली. तृतीयपंथीयांना शासकीय नोकऱ्यांमध्ये आरक्षण देणे, स्वतंत्र कल्याण मंडळ स्थापन करणे, तसेच त्यांच्या ओळख, सन्मान आणि अधिकाऱांच्या संरक्षणासाठी कायदेशीर यंत्रणा अधिक बळकट करण्याची मागणी निवेदनात करण्यात आली आहे.

याशिवाय, महिलांसाठी सुरक्षित निवारा केंद्रांची संख्या वाढविणे, आरोग्य सुविधा अधिक सक्षम करणे आणि तृतीयपंथी व्यक्तींना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी व्यापक जनजागृती मोहिमा राबविण्याची आवश्यकता देखील नमूद करण्यात आली.

उपमुख्यमंत्री सुनेजा पवार यांनी या सर्व मागण्यांची गांभीर्याने दखल घेत संबंधित विभागांमार्फत योग्य ती कार्यवाही केली जाईल, असे आश्वासन दिल्याची माहिती आयेशा शेख यांनी दिली.

महिला व तृतीयपंथी समाजाच्या हक्कांसाठी उचललेले हे पाऊल महत्त्वपूर्ण मानले जात असून, विविध स्तरांतून या उपक्रमाचे स्वागत करण्यात येत आहे.

श्रद्धा आणि अंधश्रद्धा!

आज श्रद्धा आणि अंधश्रद्धा यांच्यात संघर्ष म्हणण्यापेक्षा मतभेद असल्याचे जाणवून येते. ज्या गोष्टी श्रद्धेने केल्या जातात, त्या अंधश्रद्धा असल्याचे सांगितले जाते. मुळात हा अतिशय संवेदनशील प्रश्न आहे. श्रद्धा आणि अंधश्रद्धेला काय म्हणावे किंवा कोणत्या गोष्टी अंधश्रद्धा आहेत हे ती बाब स्पष्ट झाल्याशिवाय समजूत येत नाही. अगदी ताजे उदाहरण म्हणजे नुकताच उघड झालेले रमेश खरात प्रकरण. तो जे करत होता ती श्रद्धा अंधश्रद्धा होती हे कदाचित अनेकांनी समजूनसुद्धा त्याचा तांद सोडला नाही. त्याच्या जाळ्यात कोणकोण अडकले होते ते आता स्पष्ट होत आहे.सध्या गोष्टी लक्षात घेतल्या तरी आपल्याही लक्षात येईल, की या अंधश्रद्धा आहेत. उंबरठ्यावर शिंक आली असता काम होत नाही असे मानले जाते. मुळात शिंक येणे ही काही अंधश्रद्धा नाही. यामागे असलेली शास्त्रीय कारणे शाळेत असतानाच शिकलेली असतात. पण शिंक आली असल्या कारणे होत नाही अशी मानसिकता लहानपणापासून मनात बसली असल्यामुळे आपण थोडे थांबतो. शिंक आल्यावर दोन पावले मागे येऊन मग बाहेर पडावे असे सांगितले जाते. शिवाय जवळपास ज्याने शिंक दिली त्यालाही दोन शब्द ऐकवले जातात. महत्त्वाच्या कामात विघ्न आणले असे सुनावले जाते. परंतु शिंक येणे हा नैसर्गिक प्रकार असून शिंकल्याने काही अवचित होत नाही किंवा कोणत्या अडचणीही घडत नाही हे लक्षात घेणे आवश्यक आहे.भूत असणे हा एक प्रकार लोकांच्या मनात घर करून बसला आहे. विशेषतः स्मशानात भुतं असतात असा लोकांचा ठाम समज असतो.यासाठी काही संस्थातर्फे जनजागरण करण्यात आले असले तरी ही भीती कुठेठरी मना

